

PIILUDE RÜHMA HUNDIRETK AEGVIIDU METSAS

Õppekäik RMK Aegviidu Looduskeskusega koostöös toimus KIK projekti rahastamisel.

Toimumise aeg: 12.01.2017

Tekst ja fotod: Marika Kuusmann; Lea Luukas; Piret Puussaar

Esitluse koostas: Reeli Simanson

KESKONNAINVESTEERINGUTE
KESKUS

PIILUD VALMIS HUNDIKARJANA AEGVIIDU METSAS SEIKLEMISEKS

KIK projekti õppeprogramm "Hundiretk" koosnes kolmest osast:

1. "Hundiretk" metsas koos rollimängudega.
2. Õppeklassis metsloomade ja lindude elu tutvustamine läbi hundi silmade.
3. Väike eine lõkke ääres.

SEIKLUSEST LÄHEMALT:

- Aegviidu Looduskeskuse juures võtsid meid vastu juhendajad-giidid Eda ja Madli.
- Kõigepealt sai iga laps endale paelaga kaela hundi pildi, mille taga oli kirjas, millise hundi rolli ta retkel mängib.
- Nii said lastest hundikutsikad, noored hundid, täiskasvanud hundid, jäljeajajad, karjajuht. Mängujuht Eda oli emahunt, kes liikus karja ees. Piretist sai isahunt, kes oli karjajuhi järel kõige viimane. Ülejäänud hundid olid vastavalt rollile keskel.
- Enne teele asumist rääkis Eda, kuidas ema- ja isahunt oma sõnakuulmatuid lapsukesi karistavad. Esmalt vaatavad kurja pilguga, siis naksavad, seejärel tõstavad turjast üles ja võivad koguni karjast välja visata. Aga sellist häbi hundikutsikad endale enamasti ei luba.

MEIE HUNDIKARI PÜÜDLIKULT EELNEVA „HUNDI“ JÄLGI OTSIMAS

Saime teada, et hundid liiguvad karjas. Karjas võib olla 4 - 36 liiget. Talvel astub kogu hundikari täpselt emahundi jälgedes.

Huntidel on sabad sorus ja ränded võivad toimuda paarisaja ruutkilomeetristel aladel, aga võivad liikuda ka 1000 kilomeetrit.

SAIME TEADA PALJU HUVITAVAT HUNTIDE ELU KOHTA METSAS

Nüüd võis ka meie "hundikari" teele asuda. Kõigepealt jõudsime ronga ja rähni elupaigani. Linnud hoiatavad metsas loomi vaenlaste, ka huntide tuleku eest.

Rändasime looduses kohtades, mida ka hunt kasutab oma elupaigana. Need on võsad, sood, kultuurmaastikud, metsade piiriääred.

Seejärel jõudsime kitsede söögikoha juurde, kuhu oli heina toodud. Söögikoha külge oli kinnitatud ka väike kastike, kuhu pannakse vitamiinide ja mineraalidega segatud soola.

Kuigi lund oli vähe, leidsime ka erinevaid jälgi: linnud, koerad, kitsed, jänessed jt.

Tagasiteel saime teada, et täiskasvanud hundid uluvad, noored hauguvad ja kutsikad niutsuvad. Huntidel on väga hea kuulmine, ligi 10 kilomeetrit. Ja lõhnu tunnevad umbes 6 kilomeetri kaugusele.

KITSEDE SÖÖGIKOHT METSAS

ERINEVATE MAASTIKEGA TUTVUMAS

12/01/2017

KUIDAS HUNDID PISSIVAD?

Ka meie tegime metsas erinevaid hundihääli ja nii valjusti, et külakoerad hakkasid meile vastu haukuma.

Giid Eda rääkis ka lastele, kuidas hundid pissivad. Nii pidid poisid iga puu juures jalga kergitama ja tüdrukud kükitama. See mäng meeldis lastele väga.

PIILUDE
HUNDIKARI
ULGUMAS

SAAME HUNDIGA TUTTAVAKS ÕPPEKLASSIS

- Õppeklassis saime rohkem teada huntide elust ja tutvuda näitliku õppematerjaliga.
- Hunt on meie pärimuskultuuris üks tähtsamaid metsloomi. Teda kutsutakse ka susiks, kriimsilmaks, võsaviilemiks, hallivatimeheks, sorusabaks.
- Ta on 100 - 160 cm pikk ja kaalub 30 -50 kg. Hunt elab vabas looduses 6 - 8 aastaseks.
- Hunt sööb päevas 2 kg liha, suure näljaga võib ka 10 kilo süüa. Saaki, so suuremaid loomi kütitakse ühiselt. Nad on vastupidavad jooksjad ja võivad saaki jälitada kümneid kilomeetreid.

MIS ME VEEL TEADA SAIME:

Aasta jooksul sööb hunt umbes 40 kitse ja 10 metssiga. Lisaks jäneseid, rebaseid, ilveseid, oravaid, näljaga ka hiiri ja konni. Sügisel, kui vanemad õpetavad poegi murdma, siis rünnatakse ka karjamaadel olevaid lambaid.

Hundipaaril on „pulmad“ jaanuari lõpus ja aprillis sünnitab emahunt pessa 5-7 tillukest tumedakarvalist kutsikat. Pesa asub tavaliselt kuskil soosaarekesel veekogu lähedal. Algul söödab ema poegi piimaga, siis oma suus tükeldatud lihaga ja sügisel õpetatakse neid ise saaki murdma.

Kui pojad on veel väikesed ja ema ei saa pesast kaugemale minna, toob isahunt toidu emale pesa lähedale.

Õppeklassis nägime ka hundinahka, samuti teiste metsloomade nahkasid, mille järgi pidid lapsed loomad ära arvama.

Piilud olid tublid ja lisaks tuttavatele metsloomadele tundsid ära ka mägra ja kopra.

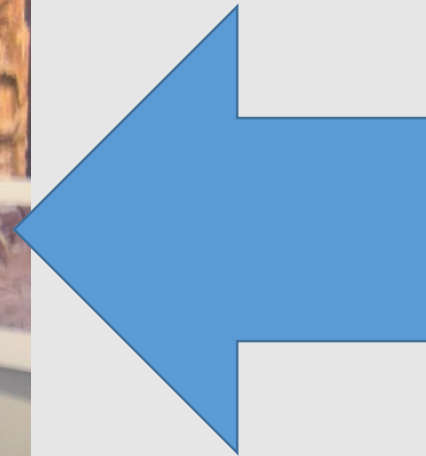
Õppisime eristama kipsplaadi sisse vajutatud metsloomade jälgesid. Hundi jäljel olid ka küüniste kohad näha. Samuti tutvustati purkides olevaid loomade väljaheiteid. Ka jälgede ja väljaheidete tundmisel näitasid lapsed oma tarkust õigete vastustega.

MIDA PÕNEVAT VEEL ÕPPEKLASSIS NÄGIME

PÕNEVAT VAATAMIST

LOODUSLIKUST
MATEJALIST
ÕPPEMATERJAL

KAS SA TUNNED NEID LINDE JA KELLE MUNA ON PESAS?

INIMESE JA HUNDI SUHETEST

- Inimest hundid kardavad, sest nende jaoks on inimesel kole hais.
- Vanasti peletati karjas hunte isemoodi kõristiga, mille häält hundid kartsid ja hoidusid karjast eemale. Samuti löödi talude juures lokulauda.

KUIDAS MEIE PÕNEV RETK LÕPPES

„Hundiretke“ lõpetuseks istusime aias lõkke kõrval laua ääres. Sõime küpsetatud viinereid, leiba, kurki ja jõime sooja teed. Maiustuseks sai iga laps Laura pakutud kommi.

SUUR AITÄH PÕNEVA ÕPPERETKE EEST! PIILUDE ÕPETAJAD MARIKA, LEA JA PIRET.

Tagasiteel olid lapsed väsinud, kuid õnnelikud. Siiski ei jäänud keegi bussis magama, vaid lauldi ja öeldi üksteisele mõistatusi.

"Hundiretk" oli hästi tore üritus, kus saime viibida looduses ja värskes õhus, omandasime palju uusi teadmisi ja mängisime huvitavaid rolle.